

નવીનો નખરો

અથવા

જેખનની ખૂશ.

શાલિવાહન— એક સવાલ,

રસીલાં પ્રેમીના હૈડાં પ્રીતમમાં રાત દિન રમતાં,
સલુણાં રથામનાં સ્વપ્નાં નજરથી ના થકી ખસતાં.
પ્રીતમ જો હોય પાસે તો બધુયે વિશ્વ પાસે છે,
પસે દુર જો નજરથી એ જગત આ શૂન્ય લાસે છે.
અધુરા એ સવાલોના જવાબો પ્રેમીઓ ખોળે,
અજબ ઉત્તર એ પ્રશ્નોના એ પ્રશ્નોમાં લખાયા છે—

સખી સજનાજી— રાત—ભેરવી.

પહેરી ફરની થયો જેણે હવે દુનીયા અકરી છે,
નથી પરવા અમીરીની ફકીરી કોઈ સારી છે.

એક બંધાન મોઝાઈ કે મહારાજ કહેવાયા

પરંતુ તુજ સખાવતની સરીખાજ પીજ ગુણ ગાયા

ગયા લક્ષ્મી પતી અને હવે તારી પરવારી છે

હમો રહીશું ફકીરીમાં હવે તો આજ વાધું છે.

પરમાર્થ કાર્યને માટે આ તન મન ધનને અર્પયું છે,

તજો જો ધન તરફ જરા સતાર ઇમાનનો લીખારો છે.

કોલેજની કન્યા—

પ્રેમ જળ ભરવાને ઘડુલી લાવજો

જુમ જુમ જુમ અમે ચાલીશું રાજ

—ચાલો ચાલો—હાંહાંરે તમે જાઓ

રસિકવર કાંકરીયો નવ મારશે હો રાજ—પ્રેમ૦

ઉઠજુ આપો હેમનું, લચકાતી હું જાઉં,

મૂડી ઘડુલી મસ્તકે, પ્રીતિ જળ હું પાઉં

જે-ટલમેન લોકર— સ્ત્રી શક્તિ

અમે માંડ્યો છે જંગ...અમે માંડ્યો છે જંગ,

આજ પુરુષોનું પાણી ઉતારવા

કર્યો કાયદાનો લંગ...જીવંતી કાયદાનો લંગ,

આજ સ્વાર્થી પુરુષને સુધારવા.

અમને અખળા લખાય, અભણ જ્ઞાનમાં રખાય,

ઝાઝી બુધ્ધિની ગણાય, ચરણ કિકરી મનાય.

અમને શિક્ષાઓ થાય, અવિદ્યાસુ વર્ણવાય,

ઝાઝી કિંમત અંકાય, સદા પરવશ રખાય.

આજ ઉઘડી છે આંખ...અમને આવી છે પાંખ,

કીધો નિશ્ચય છે બળવો ઉઠાવવા—અમે.

પુરુષ ગંતિ વિચાર, પુરુષ જાતના આંધકાર,

હવે દરશું દેરકાર, અમે કીધો નિર્ધાર.

અમે વિર્યા છે આશા, ઉંચી સુત્રી છે લાજ,

તમને પુરુષોને ઠેકાણે લાવવા.

રે...લુચ્ચા પુરુષો ઠેકાણે લાવવા—અમે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીંગઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૬૦૬૭

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બાવીસ બાઈસ

વિષય ૬-૨-૧૨૧

જેન્ટલમેન લોકર—

બૈરાનું રાજ.

અમે બૈરાનું રાજ જાવે કરશું, બોલો તમને ફાવશે કે ?
અમે ફાવે ત્યાં હરશું ને કરશું બોલો તમને ફાવશે કે ?
અમે મર્દાની મિત્રતાયે કરશું, બોલો તમને ફાવશે કે ?
અમે પગલાં સ્વતંત્રતા ને કરશું, બોલો તમને ફાવશે કે ?

સતાર લજ્જાવળી— રાગ—હોરી.

કહેતા મેરા માન ઓ, મનવા કહેતા મેરા માન.
જો તું હાથી હોતા મનવા, બાંધતા મેં મેદાન
ગરદન ઉપર બેઠકે તુજકો, અંકુશ લગાતા તાન...મનવા
જો તું ઘોડા હોતા મનવા, ઓર મેં કસતા પસાન,
ઓર બેઠકે તુજ પર બાનવા, મારતા ચાથુક તાન...મનવા
જો તું પછી હોતા મનવા, ફીરતા રાનો રાન,
ઓર જો શીકારો બનકે તુજકો, મારતા તીરનીશાન...મનવા
ના તું હાથી ના તું ઘોડા, ના તું જગજગમાન,
જો તું જગમાં સમાન બીહોતા, તો પકડે બુઝાન...મનવા
સમજ સમજ સમજરે મનવા સમજ થરે નાદાન,
દાસ સતાર કહે સમજકર, આખર મોત નાદાન...મનવા
કોલેજની કન્યા—

બાળાઓ બોળી લરમાશો ના કપટી આ રાળી
મીઠું વદતા ધીમું હસતા લલચાવે નારી
ડીયર ડીયર કહી ચુંબન કરતા શીખવતા ચારી—બાળા.
મોટર લાવે મોજ કરાવે પાચે રહાપાણી
પરણીને તરજાડી કરતા છંદગી બુળવાણી—બાળા

કબીર ભજન રાગ—આશાવરી.

એક દિન જનારે આખર મિટ્ટીમાં મીલજના,
મીટ્ટીમેં મીલજના એક દિન સખકો હૈ જના;
એ દુનીયા છોડ કર જના આખર મીટ્ટીમેં મીલજના—એક
મીટ્ટી પુછે કુંભારસે ભાઇ તું કીયું ગુંદકા મુજકું,
એક દીન એસા વખત આયગા મેં ગુંદ લુંગી તુજકું—એક
કપડા પુછે દરજીસે તું કીયું બે સીયેગા મુજકું,
કપડા પુછે દરજીસે ભાઇ કીયું બે કોરેગા મુજકું—એક
એક દીન એસા વખત આયગા મે ગાંઠ લઉંગા તુજકું,
એક દીન ગાંઠ લુંગા તુજકું—એક
લકડા પુછે સુથારસે તું ક્યું બે કોરેગા મુજકું,
તું કીયું બે કોરેગા મુજકું—એક
એક દીન એસા વખત આયગા મેં પુંકે હુંગા તુજકું,
મેં કુંકે હુંગા તુજકું—એક
મિટ્ટી ઓઢના મીટ્ટી બિછાના મીટ્ટીકા કર શી રોના,
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાણુ એહી પદ નીરવાના—એક
કોલેજની કન્યા—

પૂછું એકજ વાન સુખી દિલને
કદી ખોલી દીકું દુઃખી આ દિલને—પૂછું.
કદી આંસુ તણી કણી એક પડે
જુપા ભેદ કહો તમને ન જડે?—પૂછું
અમ અત્રતણું નવ મૂલ્ય થશે
ભલે રત્ન ઘણા તમ પાસ હશે—પૂછું

સતાર લજનાવળી— કવાલી—ગઝલ

તું દીલખર તો મેં દીલ હું, તું ગુલશન હય તો મેં ગુલ હું
 અગર ગુલશનકા ગુલ હે તું, તો મંચખી તેરા ખુલખુલ હું-તું.
 અગર તું યાર હે મેરા, તો મંચ દીલદાર હું તેરા
 અગર તું ચહેરે અનવર હે તો મંચખી બુલ્ક મુમખુલ હું-તું
 તું ખુરશેદ હે તો મય જરી, તું દરિયા ઓર મેં ખતરા
 અગર તું શીપ હે તો મંચલી, માતી ઉસમેં બેમુલ હું-તું
 અગર તું તેગે મૈલા હે, તો મયલી ઢાલે અહેમદ હું
 અગર તું હય શહીદ કરખલા, તો મયલી દુલદુલ હું-તું
 અગર તું નુર હય જાના તો મયલી નુરકા ઘરહું
 અગર સતાર હય રાયદા તો મય દિગાના ખીલકુલ હું-તું

સતાર લજનાવળી— કવાલી—ગઝલ

રહીમ તું હય કરીમ તું હય, તુંહીને દાનો જહાં ખનાઇ
 તમામ દુનિયા ઓર દીમે, તેરી ખુષી ઓર જાહેર હય
 રોશન—રહીમ.

લામકામેં તુંહી ખુપા હય, મકાને જાહેર તુંહી હુવા હય
 મગર હકીકતમેં તેરી પ્યારે, જાહેર પાઠ ઉને ખુપાઇ
 સમજ સમજ કર હુવે દિવાને, જાહેરો દાને કરોડ રયાને
 રમણકી ખાત ખતાતેહેવો જાનકો જેસી સમજમેં આઇ,
 —રહીમ

કાખેકી તરફ રોખ જાવે, હિંદ મંદીરમેં ઘર બજાવે
 રહા હય હર રાયમેં નુર તેરા, ખુદાહે તેરી અજમ ખુદાઈ
 —રહીમ

કંખીર ભજન— રાગ પદ

મન તું રાધા કૃષ્ણ બોલ તેરા ક્યા લગેગા મોલ
દશ પાંચ દોશ નહી ચલતા તેરા હાથ પાઉં નહી હીલતા
તેરે ગાઠમે દામ ન ખુલતા તેરે દીલકી ગુંદી બોલ—તેરા
મન તો રંગી ઘોડા-ઘોડકો પાંચ બહેરા
તું કરતા મેરા મેરા કાયદમે ક્યામે હૈ તેરા ઘોડકી બાંગ
મરોડ—તેરા

કર કોલ જગતમે આયા માયા કે સંગ લપટાયા
એ માયા હય જગહગની તું ઠગની કા સંગ છોડ—તેરા
ગોવોદ ગોવોદ ગાઓ પ્યારે ફેર જનમ નહી પાવે
ચો કહેવે દાસ કંખીરા તું ભવ સાગર કો છોડ—તેરા

કંખીર ભજન— રાગ—કીરતન

મુખડા ક્યા દેખો દરપનમે તેરે દયા ધરમ નહી મનમે
—મુખડાં.

જેસી કુલ રહી કુલવાડી બાસ રહીત નીજ દુલમે,
એક દિન એસા હો જાયગા આક ઉડગી તનમે—મુખડાં
ચુંવા ચંદન અખીલ અગરની શાભે ગારે તનમે
ધન જોખન દો ઘટીકા સાથી છુટ જાવેગા ક્ષણમે;
કોડી કોડી માયા જોડી સુરત રહેનીજ ધનમે,
દશ દરવાજા બંધ રહે તો રહે ગઘ સખહી મનમે—મુખડાં
વાસનકી એક નાવ લગાઇ લેચલે જંગલમે,
ધરમી ધરમી પાર ઉતર ગયે પાપી કુબે જગતમે—મુખડાં
કહેત કંખીરા સુનોભાઈ સાધુ એકયા ગલ રહેમનમે—મુખડાં

મીરાંબાઈનું લજન— રાગ લેરવ—લજન

માહે દેખત આવે હાંસીરે. પાણીમે' મીન પ્યાસીરે—માહે
બ્રહ્મન હોક પુરાણ બાંધે તે, યે ન મીર ચોરાસીરે—પાણી
ઘટહીમે ઘટહીમે જમના, ઘટ બિંદાળીન કાશીરે—પાણી
આત્મ જ્ઞાની બિના જો કોઇ, ભટકે કોઇ મથુરા કાશીરે—પાણી
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ જનમજનમ કેરી
હાસીરે—મારે

સતાર લજનાવળી— રાગ ગઝલ.

કલી હીંદુ મુસલમાંડા, રશમ જરી જુદા હોગા,
મગર મહઝમકા કુચ્છ ફરમા, નહિ યકદમ જુદા હોગા.
કરે બ્યાં હીંદુ કાશીકા, બીરાદર દીનકા મકકા,
કલી ગંગા જમુનાસે, નહી ઝમઝમ જુદા હોગા.
સ્વરગકી હીંદુની મત્રત. મુસલમાંકી બની જત્રત,
કહે હીંદુ નરક હથ વહાં, નહિ જહન્નમ જુદા હોગા,
મુસલમાં હિંદુ જો સચ્ચે, સલી હુયે હીંદુકે બચ્ચે.
રહમદી રામસે બીરમીલ, કલી ન રહિમ જુદા હોગા,
પ્રભુકા કોઇલે પદ્મા. પુકારે મસ્જદે મૌદના.
જુદાઇ ઉમમે ઉસકો, જુદા માલુમ જુદા હોગા.
રશમકી ચાહે જુદાઇસે બનાહય દોનુકા બેડા,
કહે હરદમ કસમસે “સતાર” ન હમસે દમ જુદા હોગા.

બ્રહ્માનંદ— ગઝલ—તાલ ધમાલ

અગર હૈ પ્રેમ મીલનેકા, તો ફનીયાંસે કયું શરમાવે—ટેક
પિતા પ્રદહાદકો મારા, નામ હરિકા ન છોડા હૈ

પ્રભુ રક્ષા કરે જીનકી, તો મનમેં કોન કર પાવે—અગર-૧

ચલા મનમેં તપસ્યાકો, મના ધ્રુવકો ક્રીયા રાજ

લગન જીસકો લગી પૂર્ણ, ઉસે ફીર કોન અટકાવે—અગર-૨

સલાકે બીચ દ્રૌપદીને, પુકારા નામ મહાદેવકા,

ભરોસા હે જીસે હરિકા, કયોં દુજેકી શરણુ ભાવે—અગર-૩

સહા સતસંગમેં ભકર, કરો હરિકા ભજન ખ્યારે

વો પ્રદાનંદ જાત હે, વકત ફીર હાથ ના આવે અ.—૪

મીરાંબાઈ— રાગ—ગરબો

બલીહારી રસીઆ ગીરધારી મુંદર શ્યામહો તજી અમને

મથુરાના વાસી આવા નવ બનીયેજી

વાંસલડી વાગે બહાલા ભણુકારા વાગે તે વ્રજવાતૃ લાગે ખારી

મુંદર શ્યામ હોતજી અમને મથુરાના વાસી આવા નવ

બનીયે હોજી

જમનાનો કાંઠો બહાલા ખાવાને દોડોને અકળાવી દે છે

સુને ભારી—સું.

વૃંદાવન કેરી શોભા તમવીણુ અમને તો નવ લાગે હવે

સારી—સું.

ગોવરધન તોળ્યો બહાલા ટચળી આગળીને અમપર ઢાલ્યો

ગીરધારી—સું.

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ શુદ્ધ પ્રભુ લેજો મહારી

મુંદર શ્યામ હો તજી અમને મથુરાના વાસી આવા નવ

બનીયેજી

સુરદાસ— ભજન—૫૬

નાથ કેસે બંજકો જમ છોડાયો પ્રભુ એહી અચરજ માહે
આથે—નાથ

ગજ એર ગ્રાહ લડત જલબીતર લડત લડત ગજ હાર્યો
જવ બર સુંઠ રહી જલ ઉપર તબ હરિ નામ પુકાયો—નાથ
સબરીકે માર સુદામા કે તાંદુલ રૂચી રૂચી ભોગ લગાયો
દુર્યોધનકો મેવો ત્યાગી ભાલુ વિદુર ચેર પાયો—નાથ
પેઠપા વાળ કાળી નામ નાથીઓ ફણ પર નૃત્ય કરાયો
ગીરી ગોવરધન કર પરધાયો નંદ ઘરલાલ કહાયો—નાથ
અગાસુર માર્યો અગાસુર માર્યો દાવા નળ પાન કરાયો
સ્થંભ દ્રૌઢ હરણ્યા કશ્યપ માર્યો નરસંજ નામ ધરાયો—નાથ
અજમલ ગજ ગુણિકા તારી દ્રૌપદીકો ચીર પુરાયો
પયપાન કરત પુત ના મારી કુમળકો રૂપ બનાયો—નાથ
ખેલ કોટડી પ્યાદલ ધાયો ગરૂડકો નહી બોલાયો
છુટો નહિ રાધાજીકો કંગન ઓ બલ ક્યાંરે ગુમાયો—નાથ
ભોગી ભનકો ધ્યાન ધરત હે ધ્યાન ધરત નહી આથો
સુરદાસ પ્રભુ તુમરે મીલનકુજ શોદા કીધે ન ચરાયો—નાથ

કબીર ભજન— રાગ ઝીઝોટી

પાંડવ કોણુ કુમત તોએ લાગી દીનાનાથ જપોરે ભાગી-પાં
ભવોડી વેધ કચુ ધરમ ન કહીએ સધમંડી કહીએ ભાઈ-પાં
અડેખડે મુનીવર મીલ કર બેઠે છઆમે કોણુ કસાએ—પાં

ચારાઈ વેદ તુમ જપ જપ જાણ્યો તો કયું કર ઉતરેગા પારદે-પાં
રામહી નામકો મર્મ ન જાણ્યો તો કયું કર ઉતરેગા પારદે-પા.
પઠ પઠ પોથી જાવન જો લરાયો અંતર લેટ ન પાયા-પાં
કહેત કબીરા સુનઝાઈ સાધુ દુનીઆ ધંધે લગામા-પાં

જાજનામૃત કળીર જાજન— રાગ જાજન-પદ

બંગલા ખુબ બના મહારાજ જ્યાંમે નારાયણ જોલે,
ઈસ બંગલેમે દશ દરવાજા ખીચ પવનકા થંભા;
આવત જાવત કોઈ ન દેખે એહી બડા અચંબા—બંગલા
ઈસ બંગલેમે ખાન બને ખાંજે સાંજ સમેરી,
તાલ પખાજ ઐર મૃદંગ બાજે રાગ છ તીસે ગાવે—બંગલા
હાડ ચામકી દેહ બનાઈ તામે નાડીકા કોટ
ખાજીગરને ખેલ મચાયા રંગ ખુબ ચહુડાયા—બંગલા
પાંચ પચીસકે પાતર નાચે મનવા તાલ બજાવે
સુરતકી નુરતકી મૃદંગ બાજે રાગ છતીસે ગાવે—બંગલા

સમ્રાટ હર્ષ— (વેલાં જીવન)

જોખનીયાં જીવન ઘેલાંકરે, લોચનીયાં ત્યારે તલસ્યા કરે;
દિલ દરદે ભરે, સૌ દિવાના ફરે—જોખનીયાં
ઘેન આંખે વસેને હુસાવ્યા કરે,
નવીન ભાવે એ દિલ, ડોલવ્યા કરે—જોખનીયાં
વેપારમાં નફા નથી ને કમાણી આવી કરી;
બંગાળમાં આવ્યા પછી તો લાખો ભારે કરી—જોખનીયાં

ચેતન યુગ— (એક સવાલ.)

મોહ ભરેલા જીવન અમારાં ભર્યા સંસાર વિષે
અમને કૌંચે નિત્ય અવનવી મોહકતા શણગાર વિષે—
દેહ સ્વદેશી હૃદય સ્વદેશી તે ઉપર શણગાર વિદેશી
એ શણગારે દેશ કુખ્યો છે દરિદ્રતાના ભાર વિષે—
અમે સુકોમળ કુમારિકાઓ દેશ ભક્તિની વાતો વસમી
નાને મોઢે મોટી વાતો નવ શાભે વહેવાર વિષે—
દેશ હિન્દ છે વીરાંગનાનો છે સંતાન તમે સહુ તેનાં
ક્યાં છે હિન્દસો કહો તમારો ભારતના ઉદ્ધાર વિષે—

મનહર ખંસી— (રાગ કવાલી.)

રેર મુસ્લીકી ઝરા શ્યામ ફીર સુના દેના,
પ્યાસ દર્શનકી લગી હે ધસે જુઝા દેના;
આઓ ઘનશ્યામ કહાં છુપકે કાંધર બેઠે હો,
કૌનસી કુંજમે રહેતે હો તુમ ખતા દેના.
હમ તેરે હોકે, લી દુનીયાકે ગમે રંજમે હૈ,
પડી હે ભમરમે નૈયા ઉસે બચા લેના;
ગજકો જલ મિચસે જયા કર છુડાયા તૈને;
મુજેલી શ્યામ ઝરા આકે તું બચા લેના.
કિશોરીલાલ યેહ મોહન તુમહે પોકાર રહા,
રથી અબ્દુનકે ધસે લી જરા બચા લેના.

પત્ર પુખ્ત— રાગ-ભેરવી-તાલ-રૂપક.

ચેત કર નર ચેત કર ગફલતમે સોના છોડકે
જાગ ઉઠ તતકાલ હરિ—ચરણોંમે ચિતકો બેઠકે

મનુજ તન સંસારમેં મિલતા નહીં હેખાર બાર
 હો સજગલે લાલ ઇશકા નામ પ્રભુકા મત બિસાર
 વિષય-મદમેં ચૂર હોકર કયોં દિવાના હોરહા
 શ્વાસ યે અનમોલ તેરે કયોં વૃથા તૂ ખોરહા
 ત્યાગ દે વિષયોંકી આશા કાટ મમતા—પાશકો
 ધ્યાન કર હરિકા સદા કર સક્ષ્મ હર એક શ્વાસકો
 વિષય મદકો છોડકર હરિ-પ્રેમ-મદ તૂ પાન કર
 હો દિવાના પ્રેમમેં શ્રીરામકા ગુણ-ગાન કર
 પરમ પ્રિયતમ હૃદય-ધનકે પ્રેમ-મદમેં ચૂર-હો
 છકા રહુ દિનરાત તૂ આનન્દમેં ભરપૂર હો

અજ્ઞય ધાર:— (અંતરની વાત)

આજ સખી અંતરની પુછું એક વાત કહો
 મીઠી સંધ્યા કે સખી મીઠડાં પ્રભાત કહો—
 અંને લાગે મધુર અંનેથી દુઃખ દુર
 એમાંથી કાણુ રળીઆત કહો—
 મુખીઆને સાંજ ગમે દુઃખીઆ જન દિવસ ગણે
 વેલોંને કાંઈ ન ગમે સાણાને સર્વ ગમે
 વિરહીને સૌ સમાન દિવસ અગર રાત કહો—
 હમણું રાત્રી થશે ન પ્રિયમની પાસ જશું
 એમાં ઉત્સાહે નહિ રહે ભાન સાન કરું
 સંધ્યા રસરાજ તણી સંજની સાક્ષાત કહો—

મનહર ખંસી—

(રાગ ગઝલ.)

ખંસી વાલે મોહના દર્શન દિખાના તો સહી,
 દીલ તરસ્તા હે ઝરા ખંસી સુનાના તો સહી.
 લખપે ખંસીકી લટકહો યમુનાક તટપે ખડે હો,
 ઐસી ઝાકી શ્યામ ફીર મુજબો દીખાના તો સહી.
 રાસ ભ્રમીકી જગે હે મુગટ સરપે લી રખા હો,
 રસ ભરી ખંસીકે તાને ફીર બળના તો સહી.
 આઐયો જલદી શ્યામ સુંદર દેર કયુ કરને હો તુમ,
 કુંજમે આકે ઝરા ગીતા સુનાના તો સહી.
 આરબુ હરદમ હમેશાં ચેહુ કિશોરી લાલકી,
 અપને કૂચે કાપતા ગીરવર બતાઓ તો સહી.

મનહર ખંસી—

(રાગ ધુન ભૈરવી.)

હે કમલ નયન વાલે હૃદય કમલ બનાદો,
 ભક્તિકા એક ફરીયા દીલમે મેરે બહાદો.
 જસ ધુનસે ખાંસુરીને દીલમા ઉડા લીયા હે.
 વોહ લેવોહિ તરાના એક ખાર ફીર સુના દો.
 દર્શનકે જલ બીના જો બુઝને ન પાય હરગીઝ,
 ખસ પ્રેમકી બો અગની દીલમે મેરે લગાદો.
 હે ઇન્દ્ર દેવ તેરે દરકા હું મેં લીખારી,
 મુક્તિ કા ધોઈ રસ્તા આકર મુજે દીખા દો.
 દર્શન બીના કિશોરી ફીરતા હે મારા મારા
 અબ દરમ્યાનસે આંસે પરદા અપના જરા હટાદો.

અજય ધારા— (ખોટું અભિમાન)

ચાર દિવસ ચડતી મળી ત્યાં આવ્યું અભિમાન
પાછળ પડતી હોય એ ભુલી ગયો અજ્ઞાન
રે પ્રભુતાના વ્યર્થ ગુમાની

છે પડતી એજ નીશાની મનમાં વેરે ગુમાની
રાજ્ય લોભને કારણ જગવે કલેશ વૃથા અભિમાની—
એક ભૂમીના પુત્ર આપણે વેર તૃષા આ શાની
અરસ પરસના કલેશ મહીં છે બન્નેને તુકશાની
વેર તૃષા જ્યારે ટળે ત્યારે કલેશ ભુલાય
કે જ્યારે ગુર્જર ભુમિ સૌથી શ્રેષ્ઠ ગણાય
તમે શ્રેષ્ઠ કે અમે શ્રેષ્ઠ એ તકરારો મમતાની
ભારતભૂમી એ તકરારોમાં નિર્જળ થઈ જવાની—

પત્ર—પુષ્પ— રાગ-ખમાજ તાલ-ત્રીનતાલ

ભજન બિનુ નહિં ઉતરે ભવ પારા

ધન દારા મૃત માન બડાઈ સુહૃદ કુટુંબ પરિવારા

મેરા મેરા રહત પુકારત હરિકા નામ વિસારા

ના કોઈ તેરા ના તૂ કિસકા ગુઠા બલ પસારા

મૈં ઐર મેરા છાંડ જતનસે હરિ મુમિરન કર ખ્યારા

જિસ તનુકો સજ ભાંનિ સુધારત રાખત સદા સંવારા

એક દિન લય ચિતા પર રાખે ભર કરૈ સોઈ છારા

જન્મત મરત બહત અરૂ છીજત પાવે કુષ્ટ અપારા

દુખ-સાગરસે તરન મહે તો ભજ મન સરજન-હારા

ચેતન યુગ—

જીવન મહો મળી શી સમજે નહીંજ કેઈ
 સહુ જીગી જીવે છે, જીવનનો સાર ખોઈ
 દિલને દીધી રસિકતા, જીવને દીધી જીવાની;
 ફુલમાં ભરી યુગંધી શું કામ રસ નીચોઈ?
 જ્યાં સ્નેહ એજ સુખ છે, રસ પ્યાર એજ અમૃત!
 ત્યાં ત્યાં એમ સંજ્ઞતા આ જીગીની જોઈ.

ચેતન યુગ—

જો લાખવાર હોયે તમને ગરજ અમારી
 તો આવજો મનાવા આખર લડાઈ દારી:—
 સ્ત્રીને ગુલામ ગણતા એ વહી ગયા જમાના
 સ્વાતંત્ર્ય યુગ છે આ સૌની સમાનતા:—
 નહિતો પછી તમારા ગૃહરાજ્યની ખુવારી:—
 સંસાર છે સ્ત્રીઓથી સ્ત્રીનેજ તુચ્છ માનો
 કંકેરો ખરો તમારો આ તે છે ન્યાય ક્યાંનો
 જોશો જરા વિચારી થાશે કદર અમારી:—

દેવી હોથલ—

કરે જન સ્વર્ગની વાતો, બતાવો સ્વર્ગ છે તે ક્યાં,
 હૃદયના શુદ્ધ પ્રેમી જ્યાં વસે છે સ્વર્ગ સાચુ ત્યાં...
 પરસ્પર પાક દીલનાં, પ્રેમીઓ દીદારનાં તરસ્યાં,
 ક્ષમાને શાન્તીની જોડી, વસે છે સ્વર્ગ સાચુ ત્યાં...
 સદા જ્યાં સ્નેહનાં ઝરણાં, વહે છે કમળ નયનોથી,
 સનમએ માનજો નકકી, વસે છે સ્વર્ગ સાચુ ત્યાં,
 હજારો વીજળ જે નડતાં, નથી જે જીગરથી જીદા,
 નહિ તે પૃથ્વી પલટાનાં, પલટતાં સ્વર્ગ સાચુ ત્યાં.

પત્ર—પુષ્પ રાગ-ગારા-તાલ દાદરા

જય દેવ જય દેવ જય દયાળુ દેવા
 પરમ-ગુરુ પરમ-પૂજ્ય પરમ-દેવ દેવા
 સખવિધિ તવ ચરણ શરણ આઈ પયો દાસા
 હીન હીન મતિ-મલીન તદપિ શરણ-આશા
 પાતક અપાર કિન્તુ દયાકો બિખારી
 દુષિત જનિ રાખુ શરણ પાપ-પુંજહારી
 અભલૌકે સકળ દોષ ક્ષમા કરહુ સ્યામી
 એસો કર જાતે પુનિ હૈં ન કુપથ-ગામી
 પાત્ર હૈં કુપાત્ર હૈં હૈં ભલે અનધિકારી
 તદપિ હૈં તિહારો નાથ ? લેહુ મોહિ ઉગારી
 લોક કહન હૈં તિહારો મનહં કહત સોઈ
 કરિય સત્ય સોઈ નાથ ભવ-અન સખ જોઈ
 મોરી ઓર જનિ નિહારી દેખિય નિજ તનહી
 લઈ કરિ મોહિ રાખિય પ્રભુ સંતત તલ-પનહી
 મિનવૌ કહા બારબાર જાનહુ સખ લેવા
 જયતિ જયતિ જય દયાળુ જય દયાળુ દેવા

અપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર:-કામઝી મહમુદ એન્ડ મહમદભાઈ
 ટાવર રોડ—મુરત.

અપનાર:-ગોવિન્દજી હાલ્દાભાઈ નાયક.

શ્રી “અનાવિલ બધુ” પ્રોન્ટીંગ પ્રેસ, બરાનપુરી ભામળ-મુરત.

